

Tak obraz kupce, hledajícího krásné perly, byl blízký a srozumitelný Ježíšovým posluchačům. Kupce Ježíšova podobenství zjistil u hledačů perel jednu zvláště drahocennou. Rozuměl své věci, stejně jako hledači pere, a viděl, že získáním a opětným prodáním perly zbohatne. Požadovanou sumu neměl na cestách při sobě, vrátil se proto domů, prodal, kde co měl, jen aby sehnal obnos nutný k zakoupení drahocenné perly. O dalším osudu kupce a získané perly již podobenství nemluví.

Smysl podobenství o drahocenné perle je týž, jako smysl o skrytém pokladu: Nedostane se Božího království těm, kteří pro toto království nepřinesou oběti, jež vyžaduje láska k Bohu a bližnímu.

Co je tento poklad a tato perla? Jsme zvyklí v představě Božího království myslet na věčnost. V Boží vládě, v Božím království, je míněno něco blízkého. Tato Boží vláda počíná již nyní v lidských srdcích. Jak jiný by byl tento svět, kdyby si to lidé uvědomovali a uskutečňovali!

Boží vláda je také něco budoucího, konečné uskutečňování. Jde o samotného Boha, který řekl ve Starém zákoně: „Já sám budu tvou velikou odměnou.“ – Kdo našel Boha ve víře, podobá se muži v evangeliu.

Třetí podobenství o síti je vzato ze života rybářů na Genezaretském jezeře. Je to obraz Ježíšovi i učedníkům důvěrně známý. Síť, o níž je zde řeč, byla velká vlečná síť, jakých se dodnes užívá na Genezaretském jezeře. Byla široká 2-3 m a někdy dlouhá až 100 m. Byla zatížena kovovými kuličkami a vrhala se do moře z několika rybářských bábek. V takové síti se zachytí nejenom ryby, ale i jiní živočichové, mušle apod. Když se lov vytáhne na břeh, nastane třídění. To, co je dobré (ryby se šupinami) se dává do hrnců, co je špatné (jako ryby bez šupin, podobné spíše hadům než rybám, zvířata, která podle Lev 11,10; Deut 14,10 byla nečistá) se odhazuje na břeh (ne zpět do moře). Malé, neužitečné ryby unikly otvory zpět do moře.

I přes rozdíly s podobenstvím o koukolu, hlavní myšlenka obou podobenství je stejná: Oddělení špatných nastane až na konci časů.

Všechna tato podobenství nám ukazují, jak království Boží je nad všechna světová měřítká. Království Boží není jen statek vyšší hodnoty než všechno jiné, co oceňujeme jako jmění v nejširším smyslu. Proto také není možno je získat cestou nebo způsobem, jak se to v jiné věci dělá. Spásu nelze vynutit ani organizací a zařizováním, ani penězi a mocí.

Radostné poselství, spása, kterou nám dal Bůh v Ježíši Kristu, má lákavou sílu. Ježíšovo následování nemá co dělat, jak si mnozí myslí, s neradostným, vynuceným plněním náboženských povinností, které dospělý člověk nesnáší.

Jan Merell – Setkání s Ježíšem

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Daniel J. Harington – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina; Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Matouše; Petr Karas – Boží slovo na každý den; Angelo Scarano – www.pastorace.cz; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

biblický program brněnské diecéze 2010 - 2013

www.vezmiacti.cz

17. neděle v mezidobí – cyklus A

27. července 2014

Ježíš řekl zástupům: ⁴⁴„Nebeské království je podobné pokladu, ukrytému v poli. Když ho člověk najde, zakryje ho a s radostí nad ním jde, prodá všechno, co má, a to pole koupí. ⁴⁵Nebeské království je také podobné obchodníku, který hledá vzácné perly. ⁴⁶A když najde jednu drahocennou perlu, jde, prodá všechno, co má, a koupí ji. ⁴⁷Dále je nebeské království podobné síti, která se spustí do moře a zahrne všechno možné. ⁴⁸Když je plná, rybáři ji vytáhnou na břeh, posadí se, a co je dobré, vyberou do nádob, co však za nic nestojí, vyhodí. ⁴⁹Tak to bude při skonání věku: Vyjdou andělé, oddělí zlé od spravedlivých ⁵⁰a hodí je do ohnivé pece. Tam bude pláč a skřípání zubů. ⁵¹Rozuměli jste tomu všemu?“ Odpověděli: „Ano.“ ⁵²A on jim řekl: „Proto každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré.“

Mt 13,44-52

1. čtení:
1 Kral 3,5.7-12
2. čtení:
Řím 8,28-30
Evangelium:
Mt 13,44-52

Srovnání:
Mt 13,42;
Mk 6,1-6;
L 4,16-30

Úvod k meditaci

Bůh a společenství s ním (=Boží království) je něčím tak vzácným, že se má pro mě stát nejvzácnější hodnotou. Dnešní evangelium mi tedy pokládá závažnou otázku: Je pro mě přátelství s Bohem takovým pokladem, po kterém toužím celým svým srdcem?

Výklad biblického textu

Kontext: Opět je *království* přirovnáváno k celému obrazu, který následuje. Dvě podobenství (o pokladu a o perle) pravděpodobně kolovala spolu. Byla začleněna do Matoušova *dne podobenství*. Politická situace v Palestině a trvající hrozba vojenského vpádu způsobily, že běžným způsobem ochrany cenných věcí bylo jejich ukrytí. Tady se však zdá, že majitel pole neví, co je v něm ukryto. A právě o tomhle rabínii diskutovali: zda tomu, kdo si koupí pole, patří poklad v něm nalezený (Lachs, str. 229). Naše podobenství tvrdí, že ano.

44 a to pole koupí: Toto podobenství (a podobenství o perle) klade důraz na velkou cenu toho, co je nalezeno (království), a na jednoznačnou odezvu, kterou tento nález vyvolá. Povšimněte si označení *s radostí*. Je tu zdůrazněna velká hodnota nalezené věci, a ne toho, čeho se člověk zřekl nebo oč musel zápasit.

45 obchodníku, který hledá vzácné perly: V předcházejícím podobenství bylo nalezení cenné věci překvapením, zatímco zde je výsledkem uvážlivého hledání. V jiných ohledech je důraz už ale tentýž: velká hodnota nalezené věci (= království) a jednoznačný ohlas, který takový nález vyvolává.

48 Když je plná: Stejně jako pšenice a plevel musí dozrát, tak i síť musí být naplněna, dříve než nastane oddělující soud. Výraz *naplnit* souvisí s *plným počtem*, který se připisuje pohanům v Řím 11,25. Ale zde není žádné rozlišení Židů a pohanů, nýbrž spravedliví versus zlí (nebo ti, kdo slyší Ježíšovo slovo, a ti, kdo je odmítají).

49 Tak to bude při skonání věku: Vysvětlení se vztahuje k podobnosti u pšenice a plevele (viz Mt 13,36-43). Idea andělů provádějících oddělení se objevuje rovněž v Mt 13,41.

52 jako hospodář: Učitel zákona – zákoník – je přirovnán k hospodáři, který ze svého pokladu vynáší věci nové i staré. Obojí má svou hodnotu; nové věci nečiní staré věci neužitečnými.

K tématu

Co má opravdovou hodnotu (Mt 13,44-46)

Jako bychom slyšeli dvojí zatroubení polnice. Jestliže pochopíme jejich význam, do konce života už nebudeme mít klid. Co chtěl říci Ježíš? Nastala rozhodující hodina dějin Objevilo se Boží království? To, co očekávali patriarchové, co chtěli spatřit, ale nespátřili proroci

a králové: Bůh přichází, aby spasil svůj lid, aby ho vykoupil z hříchu a ze smrti a aby ho přivedl do své blízkosti. Jako by Ježíš těmito podobnostmi chtěl říci: spása vám byla dána nezaslouženě, z Božího rozhodnutí: rozhodněte se, chopte se jí, nenechte si ji ujít. Toto je rozhodující chvíle. Občas vidíme obchody s luxusním zbožím s nápisy „Zvláštní nabídka. Časově omezená akce!“ – a lidé se hromadí, aby nezmeškali příležitost. Myslím, že Ježíš chce těmito dvěma podobnostmi vyvolat podobnou atmosféru. Je na nás, abychom se rozhodli, zda se chceme i nadále v životě jen tak „plácát“, anebo zda chceme začít jednat jinak.

Raniero Cantalamessa – Biblické inspirace

Tento skutečný příběh se stal misionáři v daleké Indii před 150 roky. Pokoušel se přiblížit evangelium domorodcům na pobřeží nedaleko města Madrásu. Byli to prostí „lovci perel“.

V místě výskytu perlorodek se potápěli hluboko pod mořskou hladinou. Ničili si zdraví a riskovali život, jen aby našli (většinou marně) onu šťastnou perlu pro svou chudou obživu.

Tento misionář se obzvláště přátelil s jistým osamělým mužem. I když s ním hovořil s velikou trpělivostí, nesetkal se s pochopením: „Nechte si své pohádkové vyprávění o nějakém láskyplném Božím zájmu a jeho milosti pro hříšného člověka v oběti vašeho Ježíše Krista! Já věřím v převtělování – musím jít cestou utrpení (karmy), dokud se od svých vin zcela neočistím. Až si našetrím tisíc rupií, vydám se na pouť do Benares, kde se umyji od svých přestoupení ve svatě řece Gangu. Potom odevzdám své rupie svatým bráhmánům, aby se za mne modlili k bohům. Tam budu čekat oddaně na smrt a své další vtělení do vyšší kasty, abych byl blíže svému vykoupení a dosáhl míru – nirvány!“

Jednoho dne našel „lovce perel“ ve slavnostní náladě a v bílém rouchu... Misionář se zaradoval, že jeho přítel konečně přijal evangelium. Ten mu však řekl: „Ale kde, jen jsem si spočítal své rupie, a tak jsem dnes naposledy. Rád bych se s tebou rozloučil a vydal se na cestu svého sebezdokonalování a vysvobození ze svého údělu utrpení. Příteli, nermuť se nad rozloučením a přijmi ode mne na památku tento můj dárek!“ Přítom podal zarmoucenému misionáři cosi zabaleného v kousku zmuchlaného papírku. Jaké však bylo misionářovo překvapení, když uviděl jeho obsah – jedinečnou perlu svou velikostí a cenou! „Ne, nemohu od tebe přijmout tak nesmírně cenný dar, vždyť si ho přece nezasloužím!“ řekl misionář svému příteli. Ten však byl neoblomný. „Vezmi si tedy na cestu za svůj šlechtný dar alespoň všechny moje peníze,“ řekl zcela bezradný misionář, zmatený neobvyklou neústupností svého přítele. Ale překvapení nebyl dosud konec! „Nech si své peníze, vždyť nemáš vůbec potuchy, jak ohromnou cenu má

tato perla, a to zejména pro mě samotného!” obořil se na něj Ind s nepochopitelným rozhořčením. „Měl jsem jediného syna, který byl mým věrným pomocníkem. Když se jednou vynořil již mrtvý na hladinu, měl ve své sevřené ruce právě tuto perlu! UVědomuješ si vůbec, jakou cenu má pro mne tato perla, která stála život mého jediného, nejdražšího syna? Tu bych přece za žádné peníze nemohl prodat! Vždyť nemůže být ničím na světě zaplacená! Jen z největší lásky darována! Jen ty, milý příteli, zůstáváš v mém osamocení a opuštěnosti tím, kdo mne měl opravdu nezištně rád! Proto si ji musíš ode mne vzít!”

Misionář na to řekl: “Milý příteli, nyní jistě pochopíš, že tou nejvzácnější perlou lásky Boží je jeho milovaný Syn Ježíš Kristus – i pro tebe! Proto nemůžeš jeho dílo lásky nikdy ničím zaplatit, natož si je zasloužit cenou svých obětí. Právě tak může být jen z nesmírné lásky tobě darována!”

S pláčem padl lovec perel na kolena a přijal Krista do svého života. A místo cesty do Benares potom nepřestával rozdávat perly evangelia společně se svým přítelem. Stal se domorodým misionářem v Indii.

podle Angela Scarana – www.katolik.cz

Obraz vzal Spasitel opět ze skutečného života. Z podobnosti o hřivnách se dovídáme, že skutečně v době Kristově bývalo zvykem zakopávat poklady. Učinil tak služebník, který obdržel od Pána hřivnu, „... z bázně jsem šel a schoval svou hřivnu do země“, praví tento služebník pánu, když se vrátil (Mt 25,25). I z historie se dovídáme, že se zvláště za válek ukrývaly poklady ve starých dobách v polích. Leželo-li pole, jak tomu bylo často v Palestině, na svazích pahorku, byly otvory ve skalnaté půdě vhodnou skrýší. Za několik desetiletí po pronesení Ježíšovy paraboly o skrytém pokladu popisoval židovský historik Josef Flavius ve svém díle Židovská válka (VII. 5,2), jak po pádu Jeruzaléma římský vojevůdce Titus nalezl v okolí Jeruzaléma velké množství zlata, stříbra a drahých nádob, které v polích zakopali v době Židovské války zámožní obyvatelé Jeruzaléma. Kumránský měděný svitek udává místa, kde je ukryt snad chrámový poklad.

Byl to pravděpodobně zemědělský dělník, feláh, který při práci na cizím poli podobný poklad odkryl. Podle tehdejšího (izraelského) práva patřil poklad tomu, na jehož majetku, v tomto případě poli, byl ukryt. Podle práva římského patřil poklad nálezci. Co učiní šťastný nálezce? Bude postupovat tak, aby se stal právoplatným majitelem pokladu. Poklad znovu, ještě hlouběji zakope na poli a hledá prostředky, aby se za každou cenu stal sám majetníkem pole, a tím i pokladu. Žádná oběť mu není těžká, s radostí, s lehkým srdcem prodá, co může, jen aby získal obnos, za který by zakoupil pole se skrytým pokladem. Ví, že oběť se mu záhy obrátí v zisk.

Cena Božího království je tak nesmírná, že se každá oběť vyplatí. Mnozí z nejbližšího okolí nálezce, třeba i manželka a děti, nechápali jeho houževnatou snahu získat pole. Kroutili hlavou nad jeho počínáním. Tak mnohdy ani svět nechápe skutečné křesťanství a oběti pro ně přinášené.

K podobnosti o pokladu skrytém v poli připojil Ježíš ještě druhé podobnosti, ukazující rovněž neskonanou cenu Božího království, podobnosti o drahocenné perle.

Ježíšovi posluchači znali cenu drahocenných perel. V Orientě, zvláště v Egyptě, se užívalo perel k ozdobe náhrdelníku a považovaly se za tak cenné, že se staly obrazem nejvzácnější věci na světě. Tak byly hodnoceny v době Ježíšově i v Palestině. Obyvatelé Palestiny znali bohaté kupce, kteří procházeli s obchodními karavanami Palestinou na místa, kde se perly lovily (např. Rudé moře, Perský záliv) a nelitovali velkých nákladů, aby získali perly a se ziskem je prodávali klenotníkům v Římě nebo v Alexandrii, anebo v bohatých patricijských rodinách. Cena perel byla zvyšována jejich vzácností i nebezpečím spojeným při získávání těchto pokladů.